

**Turvepeltojen
tulevaisuus –
tapahtuman
järjestäjähankkeet
Luonnonvarakeskuksen
osalta:
ARMI ja
Turvepeltojen käytön
tiekartta**

Kuva: Erkki Oksanen / Luke

ARMI-hanke: Alueelliset ratkaisukeinot eloperäisten maatalousmaiden ilmastovaikutusten hillitsemisessä

- ARMI-hankkeen (2022-2024) tavoitteena on ollut tuottaa mittaustietoa eloperäisten maiden erilaisten nurmikiertojen kasvihuonekaasupäästöistä ja kerätä tietoa eloperäisten maiden ojitustekniikoiden toimivuudesta.
- Lisäksi hankkeessa on haluttu selvittää ja aktivoida alueellisia ja paikallisia vaikuttamismahdollisuuksia maatalouden hiilineutraaliustavoitteiden tukemiseksi ja maatalouden ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistämiseksi, erityisesti eloperäisiä viljelymaita koskevia keinoja tarkastellen sekä viljelijöiden näkemyksiä kuunnellen.
- Projektipäällikkö Hanna Kekkonen, hanna.kekkonen@luke.fi
- <https://www.luke.fi/projektit/armi>

 | Tietokortti

Kohti ilmastoviisaampia turvepeltojen viljelykäytäntöjä

Turvepellot varastoivat runsaat määrät hiiltä ja typpeä. Suon kuivatus ja pellon viljelytoimet, kuten muokkaus, käynnistävät maaperän prosesseja, joiden seurauksena nämä runsaat hiili- ja typpivarastot alkavat vapautua. Osa niistä sitoutuu kasveihin, osa kulkeutuu sade- ja valumavesien mukana muualle ympäristöön ja merkittävä osa haihtuu kaasumaisina yhdisteinä, kuten hiilidioksidina ja typpioksiduulina, ilmakehään. Ilmastoviisaiden viljelykäytäntöjen tavoitteena on hidastaa turpeen hajoamista ja siten hillitä kasvihuonekaasujen vapautumista ilmakehään.

Ilmastonäkökulmasta ensisijainen toimenpide olisi ehkäistä turvemaiden raivaamista uusiksi pelloiksi. Joskus raivauksia turvemaille ei voida välttää. Yksinkertainen mutta silti merkittävä ilmastoteko olisi uusien ja vanhojen viljelyssä olevien turvepeltojen pitkäaikainen nurmiviljely. Mikäli turvepelloilla olisi mahdollista nostaa pohjavedenpintaa esimerkiksi padotuksin tai säätösalaajituksella, tämä vähentäisi päästöjä jo merkittävästi. Aktiivisesti viljeltyjen lohkojen ohella jotkut turvepeltolohkot voivat olla heikkotuottoisia, märkiä tai sellaisia, että sato jää niiltä vuosi toisensa jälkeen korjaamatta. Ilmastotoimia voisi silloin tehdä esimerkiksi ennallistamalla tai siirtämällä lohkon kosteikkoviljelyyn. Vedenpinnan noston ei tarvitse tarkoittaa lohkon poistamista viljelystä. Kosteikkoviljelyssä voidaan tuottaa esimerkiksi nurmea rehuksi, marjoja elintarvikkeeksi tai ruokohelpeä tai pajua energiaksi sekä kuivikkeeksi.

Omalle tilalle soveltuvia keinoja tulee tarkastella tila- ja lohkokohtaisesti. Erilaisten keinojen soveltuvuuden ja tukimahdollisuuksien kartoittamiseksi kannattaa hyödyntää neuvontajärjestelmää.

Turvepeltojen käytön tiekartta –hanke

- Hankkeessa tuotetaan turvepeltojen käytön tiekartta, jossa pohditaan, kuinka jatkossakin voidaan tuottaa turvepelloilla ruokaa ja muita maatalouden tuotteita ilmastoviisaasti sekä taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla.
- Tiekartassa huomioidaan keskeisimmät turvepeltojen käyttöä ohjaavat ohjelmat, tiekartat ja strategiat sekä arvioidaan näiden seurauksena tapahtuvia taloudellisia ja maankäytöllisiä muutoksia sekä ympäristövaikutuksia alueittain vuosina 2035 ja 2040 aina vuoteen 2050 asti.
- Työn aikana tuotetaan erilaisia polkuja turvepeltojen kestävämpään käyttöön ruokaturvatavoitteet ja ilmastotavoitteet huomioiden. Manner-Suomessa maakunnittain tehtävissä skenaariopoluissa tarkastellaan erilaisia turvepeltojen käytön vaihtoehtoja ja arvioidaan niiden vaikutuksia aluetalouteen, työllisyyteen ja ilmasto- ja vesistövaikutuksiin.
- Projektipäällikkö Heikki Lehtonen, heikki.lehtonen@luke.fi
- <https://www.luke.fi/projektit/tptiekartta>

Tiekartta-raportti tulossa
marraskuussa

Järjestäjähankkeet osa Hiilestä kiinni -ilmastotoimenpidekokonaisuutta

- Turvepeltojen käytön tiekartta –hanke
<https://www.luke.fi/projektit/tptiekartta>
- ARMI (Alueelliset ratkaisukeinot eloperäisten maatalousmaiden ilmastovaikutusten hillitsemisessä) -hanke
<https://www.luke.fi/projektit/armi>.
- Hankkeet ovat osa maa- ja metsätalousministeriön Hiilestä kiinni -ilmastotoimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteillä pyritään vähentämään maa- ja metsätalouden ja muun maankäytön kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan hiilinieluja ja varastoja ruoantuotannon edellytyksiä heikentämättä. Lisää toimenpidekokonaisuudesta täällä:
mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma

Tilaa uutiskirjeemme ja pysy jyvällä!
luke.fi/uutiskirje

luke.fi

Osoptimoinnista monioptimointiin

Ratkaisukeskeinen lähestymistapa

Maanomistajan ansaintalogiikka

Muutoksen omistajuuden tunne

Turvemaiden kestävän käytön osaamisklusteri

Soiden ja turvemaiden kestävä käyttö edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa ja monimuotoisuuden säilymistä. Turvemaiden kestävän käytön osaamisklusteri (perustettu v. 2023) tukee näitä tavoitteita erityisesti Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla, mutta myös koko Suomessa.

Tarkastelee turvemaiden kaikkia eri käyttömuotoja.

Yhdistää tutkimusta ja käytäntöä, tuottaa tietoa, lisää yhteistyötä sekä vahvistaa toimijoiden osaamista ja paikallista osallisuutta.

Painopiste näkökulmissa ja ratkaisuissa, jotka huomioivat taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyys.

Kehittää yhteistyössä eri toimijoiden ja maanomistajien kanssa monioptimoituja käytännön ratkaisuja turvemaiden kestäväan käyttöön.

TURVEMAIDEN KESTÄVÄN KÄYTÖN OSAAMISKLUSTERI

TURVEMAIDEN KESTÄVÄN KÄYTÖN OSAAMISKLUSTERI

**Turvemaiden tulevaisuutta
tekemässä**

Seuraa Turvemaiden kestävä käyttö -sivuaamme
LinkedInissä

Tilaa uutiskirjeemme:
[https://www.seamk.fi/tilaa-turvemaiden-kestava-
kaytto-utiskirje/](https://www.seamk.fi/tilaa-turvemaiden-kestava-kaytto-utiskirje/)

Tervetuloa syksyn Turvemailla tapahtuu -tietoiskuihin

Pe 8.11. klo 8.30–9.00, Teams

Turvemaat ja EU-säädökset,

Teemu Seppä, kansainvälisten asioiden erityisasiantuntija, Metsähallitus

Pe 13.12. klo 8.30–9.00, Teams

Turvetta korvaavat materiaalit kuivikkeina ja kasvualustoissa,

Johanna Kivioja, projektipäällikkö, Turvevapaa ruokaketju -hanke,

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

OSAAMISTARVEKARTOITUS

Turvemaiden kestävän käytön osaamisklusteri

Turvepellot ja niiden tulevaisuus ovat merkittävä ja osin ratkaisematon kysymys.

Kuinka jatkossakin voidaan tuottaa turvepelloilla ruokaa ja muita maatalouden tuotteita ilmastoviisaasti sekä taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla?

Vastaa lyhyeen kyselyyn, ja auta meitä kartoittamaan tulevaisuuden osaamistarpeita ja kehityskohteita.

